

6410211 ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	6410211	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ' Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεατρική μετάφραση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και ασκήσεις πράξης		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	Ειδίκευσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	–		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Γαλλική και ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα επικεντρώνεται στη θεατρική μετάφραση ως θεωρία και πράξη. Αρχικά, παρουσιάζονται οι κύριες θεωρητικές προσεγγίσεις της μετάφρασης θεατρικών έργων, όπως έχουν διατυπωθεί κατά τη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών. Αναλύονται επίσης οι διαφοροποιήσεις της μεταφραστικής διαδικασίας από την απόδοση και τη διασκευή και γίνεται ιδιαίτερη μνεία στον δημιουργικό, επιτελεστικό και διαπολιτισμικό ρόλο του μεταφραστή. Στη συνέχεια, οι φοιτητές/τριες εξοικειώνονται στην πράξη με τις επιταγές του προφερόμενου επί σκηνής λόγου, μέσα από την ατομική και ομαδική μετάφραση αντιπροσωπευτικών δειγμάτων της γαλλικής και γαλλόφωνης δραματουργίας, από την τραγωδία του κλασικισμού μέχρι το σύγχρονο δράμα. Πιο συγκεκριμένα, σε επίπεδο εφαρμογών, ασκούνται στη μετάφραση διαλογικών μερών, σκηνικών οδηγιών και θεατρικών μονολόγων, εντοπίζοντας και κατηγοριοποιώντας τις κύριες μεταφραστικές προκλήσεις που χαρακτηρίζουν το εκάστοτε κείμενο-πηγή. Επιπλέον, καλούνται να προσδιορίσουν θεωρητικά τη στρατηγική την οποία υιοθετούν, καθώς και να σχολιάσουν τις επί μέρους μεταφραστικές τεχνικές τις οποίες επιλέγουν ανά περίπτωση.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες

- θα γνωρίζουν τις κύριες θεωρητικές προσεγγίσεις της μετάφρασης θεάτρου, με επίκεντρο τον επιτελεστικό-διαπολιτισμικό ρόλο του μεταφραστή ως δημιουργού
- θα έχουν εξοικειωθεί με τις επιταγές του θεατρικού λόγου και τα χαρακτηριστικά θεατρικών έργων που ανήκουν σε διαφορετικά ρεύματα και τεχνοτροπίες
- θα μπορούν να επιλέγουν και να σχολιάζουν κριτικά τη στρατηγική και τις μεταφραστικές τεχνικές που θα εφαρμόσουν, βάσει κριτηρίων τα οποία συνδέονται με τη σκηνική πράξη
- αλλά και να προσδιορίζουν τα εκάστοτε πιθανά «όρια» ανάμεσα στη μετάφραση, την απόδοση και τη διασκευή.

Στο πλαίσιο αυτό, ασκούνται στην ατομική και την ομαδική μεταφραστική εργασία.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Άσκηση κριτικής σκέψης επί της μετάφρασης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πλάνο των 13 συνεδριών του μαθήματος:

1. Θεατρική μετάφραση: Λογοτεχνικά ρεύματα και θέατρο στη Γαλλία. Πανόραμα θεωρητικών προσεγγίσεων.

2. Στοιχεία ιστορίας της θεατρικής μετάφρασης στην Ελλάδα: Ο μεταφραστής και η διαπολιτισμική μεσολάβηση στο θέατρο. Ο δημιουργικός ρόλος του μεταφραστή κατά Venuti.

3. Το ζήτημα της μετάφρασης, της απόδοσης και της διασκευής. Οι επιταγές του θεατρικού λόγου: Στοχευμένη προφορικότητα και σκηνική οικονομία. Παραδείγματα και εφαρμογές.

4. Μεταφραστικός σχολιασμός: Στρατηγικές και τεχνικές κατά Vinay & Darbelnet και κατά Newmark. Παραδείγματα και εφαρμογές.

5. Μεταφραστική πράξη: 17^{ος} αιώνας (τραγωδία/κωμωδία).

6. Μεταφραστική πράξη: 18^{ος} αιώνας.

7. Μεταφραστική πράξη: 19^{ος} αιώνας.

8. Μεταφραστική πράξη: Το θέατρο του Μεσοπολέμου.

9. Μεταφραστική πράξη: Το Θέατρο του Παραλόγου.
10. Μεταφραστική πράξη: Το γαλλικό θέατρο 1980-2000.
11. Μεταφραστική πράξη: Το γαλλικό θέατρο του 21 ^{ου} αιώνα.
12. Εφαρμογές με επίκεντρο τη μετάφραση των σκηνικών οδηγιών.
13. Εφαρμογές με επίκεντρο τη μετάφραση αποσπασμάτων θεατρικών μονολόγων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά ζώσης	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση στη διδασκαλία (ηλεκτρονικά λεξικά) κατά τη μεταφραστική πράξη. Παρουσιάσεις - διδασκαλία με προβολή διαφανειών (Powerpoint) Θεωρητικό υλικό και εφαρμογές (ασκήσεις μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class του ΕΚΠΑ). Επικοινωνία με τους φοιτητές (e-mail, e-class)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	35
	Διαδραστική διδασκαλία	50
	Προετοιμασία εργασιών	40
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i>	Γλώσσα αξιολόγησης: Γαλλική και Ελληνική Τελική εξέταση: Το μάθημα εξετάζεται με γραπτή εξέταση. Συνυπολογίζεται η συμμετοχή στις δραστηριότητες στην τάξη. Τα κριτήρια αξιολόγησης παρουσιάζονται και αναλύονται στους φοιτητές κατά την έναρξη του εξαμήνου.	

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- (1) Bassnett, S., «Translating for the Theatre: The Case Against Performability» στο TTR (Traduction, Terminologie, Production), IV, 1, pp. 99-111, 1991 <https://www.erudit.org/fr/revues/ttr/1991-v4-n1-ttr1474/037084ar.pdf>
- (2) Bassnett, S., «Ways through the Labyrinth: Strategies and Methods for Translating Theatre Texts», στο Theo Hermans (επιμ.), *The Manipulation of Literature*, London, Croom Helm; New York, St Martin's, 1985, pp. 87-102.
- (3) Bensimon, P. (επιμ.), *Traduire le dialogue. Traduire les textes de théâtre, Palimpsestes, revue de traduction*, τχ. 1, 1987 <https://doi.org/10.4000/palimpsestes.150>
- (4) Bensimon, P. (επιμ.), *De la lettre à l'esprit : traduction ou adaptation ?*, Palimpsestes, revue de traduction, τχ. 16, 2004. <https://doi.org/10.4000/palimpsestes.1585>
- (5) Déprats, J.-M., «Traduire Shakespeare pour le théâtre ?», στο *Traduire le dialogue. Traduire les textes de théâtre, Palimpsestes* (1), τχ. 63, 1987, <https://journals.openedition.org/palimpsestes/161>
- (6) Mounin, G., «La traduction au théâtre », *Babel* 14, Budapest, 1968, σ. 7-11.
- (7) Newmark, P., *A Textbook of Translation*, Prentice Hall, New York, 1988.
- (8) Pavis, P., « Problems of Translation for Stage : Intercultural and Post-Modern Theatre», στο Hanna Scolnicov - Peter Holland (eds), *The Play out of Context: Transferring Plays from Culture to Culture*, Cambridge, Cambridge University Press 1989, pp. 25-45.
- (9) Pavis, P., *Le théâtre au croisement des cultures*, Paris, José Corti, 1990.
- (10) Pavis, P., *Λεξικό του Θεάτρου*, μτφ. Αγνή Στρουμπούλη, Γεωργουσόπουλος, Αθήνα, Gutenberg, 2006 [τίτλος πρωτοτύπου: *Dictionnaire du théâtre*, Paris, Armand Collin, 2004].
- (11) Πούχνερ, Β., «Για μια θεωρία της θεατρικής μετάφρασης», στο: *Δραματουργικές αναζητήσεις. Πέντε μελετήματα*, Αθήνα 1995, 15-79, και πιο αναπτυγμένο (με τίτλο: «Μετάφραση ή διασκευή; Στα άδυτα της προσληπτικής διαδικασίας») στο: *Κερκίδες και Διαζώματα*, Ηρόδοτος, Αθήνα, 2016, 103-146.
- (12) Venuti, L., *Contra Instrumentalism: A translation polemic*, Lincoln, University of Nebraska Press, 2019.
- (13) Vinay J-P - Darbelnet, J., *Stylistique comparée du français et de l'anglais*, Paris, Didier, 1964.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

<https://www.atlas-citl.org/06-e-assises-de-la-traduction-litteraire-arles-1989/>

<https://journals.openedition.org/traduire/198>

<http://www.theatresdumonde.com/numero28.html>

Σύγγραμμα στον ΚΑΛΛΙΠΟ:

Δημητρούλια Ξανθίππη, Κεντρικής Γιώργος, *Λογοτεχνική μετάφραση-θεωρία και πράξη*, Κάλλιπος, Αθήνα, 2015, κεφ. 6 <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/5257>